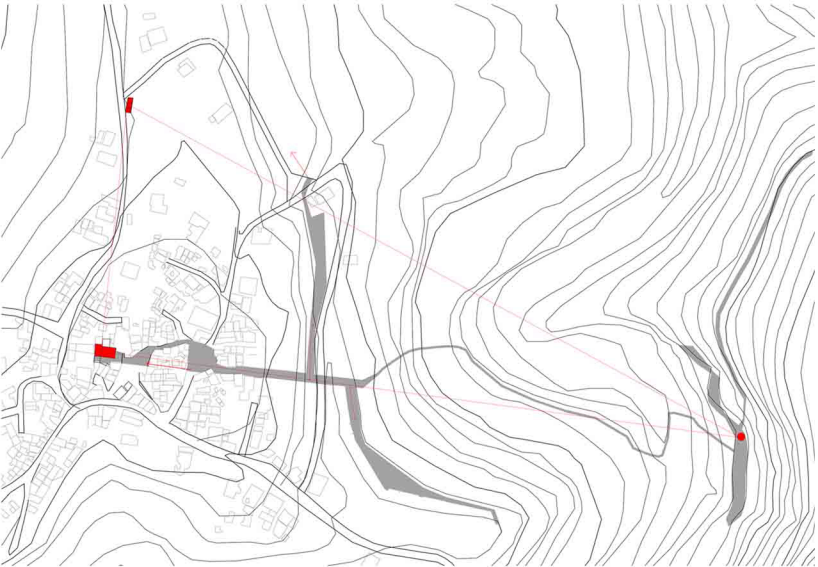

σημεία επαφής κεντρικής πορείας

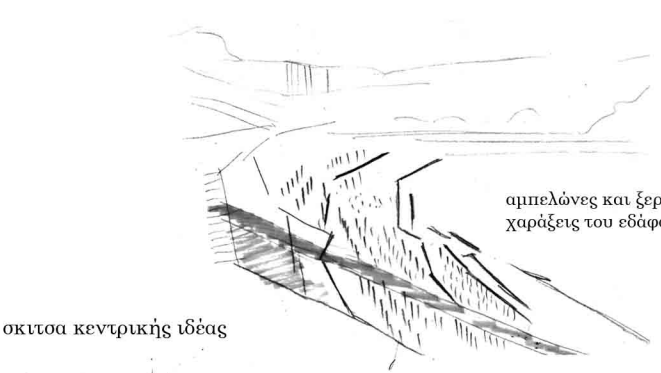
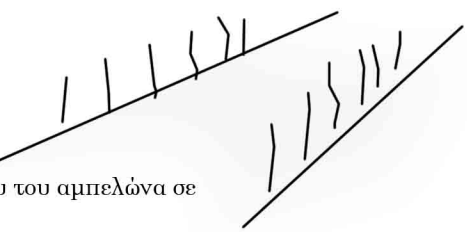
με αφετηρία τον σπηλαιώδη ναό της Αγ. Αναστασίας και παράλληλα την είσοδο του φαραγγιού, η πορεία συνεχίζεται με κατεύθυνση την νέα επέκταση και τον οικισμό του Καινούργιου χωριού. Εκατέρωθεν της πορείας υπάρχουν διαφορετικές ποιότητες στο τοπίο.

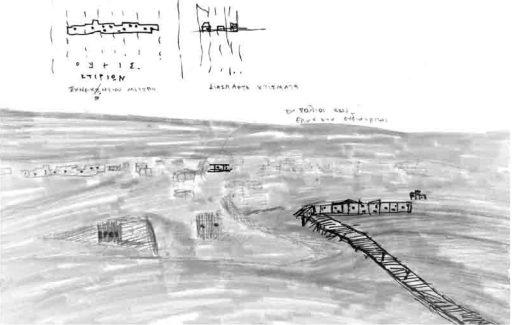
Τα τρία βασικά σημεία ενδιαφέροντος του οικισμού, ο πύργος Foscolo, τα ενετικά πατητήρια και ο σπηλαιώδης ναός, συντελούν στη δημιουργία μιας **σύνδεσης** και ανάδειξη τους στο τοπίο.

μετατροπή του μοτίβου του αμπελώνα σε υποστυλώματα

σκυτα κεντρικής ιδέας

λόγω της διάσπαρτης τοποθέτησης των νέων κτισμάτων στον οικισμό έχει αλλοιωθεί η συνέχεια των όψεων σε σχέση με τον παλιό ιστό.

η πρόταση συμβάλει στην διατήρηση μιας συνεχόμενης "χάραξης" στα όρια του οικισμού.

Το Καινούργιο Χωριό βρίσκεται 17 χιλιόμετρα ανατολικά της πόλης του Ηρακλείου. Πρόκειται για ένα αγροτικό οικισμό όπου οι κάτοικοι του ασχολούνται κυρίως με την καλλιέργεια του αμπελιού από τα Βυζαντινά κιάλας χρόνια. Από έγγραφα που έχουν βρεθεί από την διάρκεια της Ενετοκρατίας, το χωριό είχε πλούσια ιστορία πάνω στο κρασί και στο κρασάμπελο.

Το χωριό αναφέρεται σε επιγραφές απο την Β΄ Βυζαντινή περίοδο καθώς και σε ενετικές επιγραφές το 1583 στον Καστροφύλακα με την ονομασία Chienurio Chorio με 134 κατοίκους. Το 1881 γράφεται ως Καινούργιο χωριό, ανήκει στον δήμο Επισκοπής με 167 κατοίκους. Το 1900 αριθμεί 183 κατοίκους ενώ το 1920 189. Το Καινούριο Χωριό είναι ένας μικρός οικισμός του πρώην Δήμου Επισκοπής και βρίσκεται δεκαέξι χλμ ανατολικά της πόλης του Ηρακλείου. Είναι πολύ παλιός οικισμός, πιθανότατα της Β΄ Βυζαντινής περιόδου (961-1204). Το πρώτο γραπτό στοιχείο που έχουμε για το χωριό, είναι ένα νοταριακό έγγραφο με ημερομηνία 8 Φεβρουαρίου 1271, το οποίο αναφέρει το χωριό με το όνομα "casali novo", δηλαδή Καινούριο Χωριό. Από το έγγραφο αυτό βγαίνει το συμπέρασμα ότι ο οικισμός υπήρχε από το 13ο αιώνα με τη σημερινή του ονομασία. Σε έγγραφο του 1386 του Δουκικού Αρχείου του Χάνδακα αναφέρεται με το ελληνικό όνομα Καινούριο Χωριό. Το 1577, αναφέρεται στην επαρχία Πεδιάδας , από το Barozzi, "Chienurio Chorio". Το 1583 από τον Καστροφύλακα Chienurio Chorio με 134 κατοίκους. Το 1630 από το Βασιλικάτα με το ίδιο όνομα. Στην τουρκική απογραφή του 1671 αναφέρεται "Keniygo Horgo" με 20 χωράσια. Στην αγγλική απογραφή του 1834 αναφέρεται "Kenurio Chorio" με 20 χριστιανικές και 20 τουρκικές οικογένειες. Στην απογραφή του 1881 καταγράφεται Καινούριο Χωριό με 163 χριστιανούς και 4 τούρκους κατοίκους και ανήκει στο Δήμο Επισκοπής ο οποίος ιδρύθηκε το 1879. Στην απογραφή του 1900 βρίσκεται στο Δήμο Επισκοπής με 183 κατοίκους. Το 1925 με το διάταγμα «Περί αναγνωρίσεως κοινοτήτων εν Κρήτη» αποτελεί μαζί με την Ανύπολη, τις Γούρνες και τη Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, μια κοινότητα με έδρα την Ανύπολη. Στην απογραφή του 1928 βρίσκεται στην κοινότητα Ανωπόλεως με 247 κατοίκους. Το 1930 έχουμε τη σύσταση της κοινότητας του Καινούριου Χωριού. Το Καινούριο Χωριό και η Γαλιπε αποτελούν μια κοινότητα με έδρα το Καινούριο Χωριό. Από 1-1-1933 υπάρχει αρχείο της κοινότητας (Δημοτολόγιο- πρακτικά κλπ). Στην απογραφή του 1940 βρίσκεται να έχει 308 κατοίκους και στις επόμενες απογραφές ο πληθυσμός του είναι γύρω στους 200 κατοίκους. Η κοινότητα Καινουριου Χωριου-Γαλιπε λειτουργήσε απο το 1930 μέχρι 31-12-1998. Απο 1-1-1999 μέχρι 31-12-2010 το Καινουριο Χωριο και η Γαλιπε ήταν απο Δημο Επισκοπης,ο οποιος ιδρυθηκε με το νομο Καποδιστρια. Απο 1-1-2011 το χωριο ανηκει στο Δήμο Χερσονήσου,ο οποίος ιδρύθηκε με το νομο Καλλικρατη.

Εξέλιξη Πληθυσμού Καινούργιου χωριού

ΕΤΟΣ	ΚΑΤΟΙΚΟΙ
1583	134
1881	167
1900	183
1920	189
1928	247
1940	308
1981	356
1991	203
2001	140
2011	109

Από το 1583 έως και το 1981 παρατηρείται μία συνεχόμενη αύξηση του πληθυσμού, με την μεγαλύτερη αύξηση να παρατηρείται εν μέσω των 1928 και 1940 ετών και την μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού το έτος 1981 (356 κάτοικοι).

Από το 1981 έως και το 2011 παρατηρείται μία συνεχόμενη μείωση του πληθυσμού έως και 247 κατοίκους.

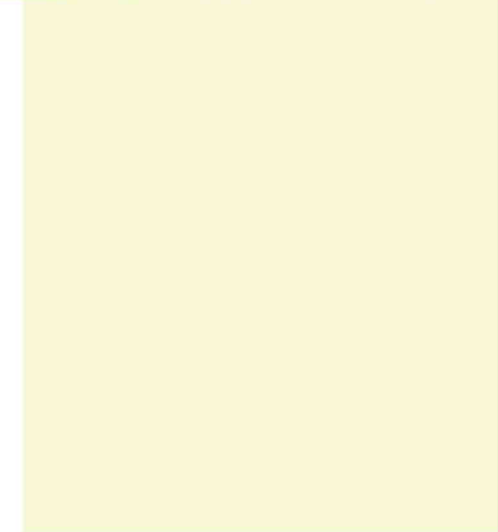
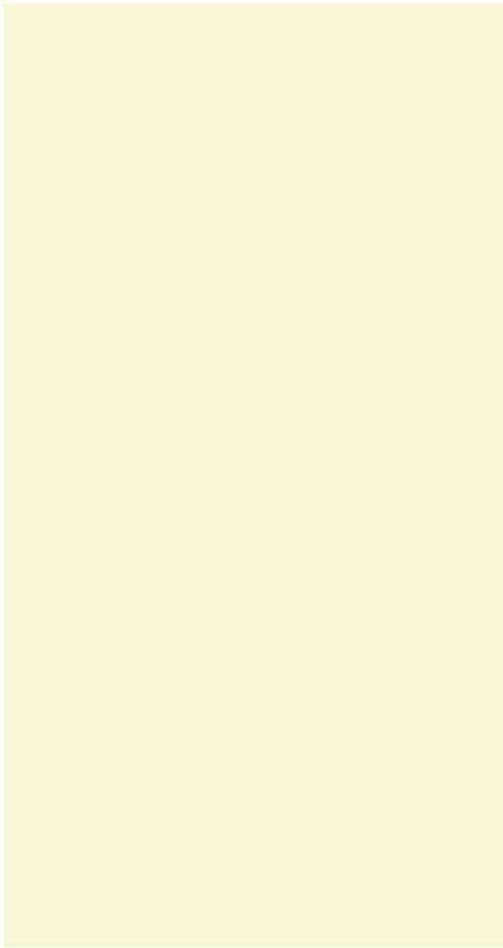

Η οικονομία του χωριού ήταν αποκλειστικά αγροτική. Οι λίγοι σχετικά τεχνίτες που ήταν εγκατεστημένοι στο χωριό ασκούσαν την τέχνη τους παράλληλα με τη γεωργία ή την κτηνοτροφία. Συγκεκριμένα συναντώνται σιδηρουργοί, ξυλουργοί, επαγγελματίες απαραίτητοι για τις αγροτικές εργασίες.

Σε όλη την διάρκεια της Β΄ Βυζαντινής περιόδου ο τύπος του οικισμού που επικρατεί στην Κρήτη είναι ο μικρός αγροτικός οικισμός και μάλιστα σε μεγάλο ποσοστό του συνολικού αριθμού τους στο νησί. Η ζωή από αστική ή ημιαστική μετατρέπεται σε αγροτική δηλαδή απαστικοποιείται. Ο ήδη μειωμένος πληθυσμός εγκαταλείπει τις παλιές πόλεις και εγκαθίστανται στο ύπαιθρο.¹

Στην περίπτωση του Καινούριου χωριού η συγκεκριμένη κατάσταση έχει καταφέρει να επηρεάσει την οικονομία του καθώς πρόκειται για ένα αγροτικό χωριό από την Β'Βυζαντινή περίοδο όπου οι κάτοικοι του ασχολούνταν με την καλλιέργεια του κρασάμπελου, παράγοντας μία ιδιαίτερη ποικιλία κρασιού, την καλλιέργεια σιτηρών και την κτηνοτροφία.

¹ Γεωργίου Τσιτοπούλου, Αρχαιολογία Χερσονήσου Κρήτης, Τετάρτη έκδοση, Εκδοτικός οίκος, Ηράκλειο, 1991, σελ. 503-508

Πύργος - Κατοικία

Στο χωριό διασώθηκαν μεχρι σήμερα τα ερείπια ενός αρχοντικού. Πρόκειται για την οχυρωματική κατοικία-πύργο της Βενετοκρατικής οικογένειας Φόσκολου που χρονολογείται πολύ πριν από το 16ο αιώνα.

Ενετικά Πατητήρια

Αποτελούνται από τρεις μεγάλους πετρόκτιτους ληνούς (πατητήρια), με τρια υπολήνια (ντοχειά), ένα για κάθε ληνό. Ενας πέτρινος κρουνός (κουτσουνάρι) συνδέει κάθε πατητήρι με το ντοχειό του. Οι τρεις ληνοί με τα υπολήνια αποτελούν ένα ενιαίο κτίσμα, το οποίο έχει διαστάσεις 11 Χ 5,50 Χ 3,50 μέτρα.

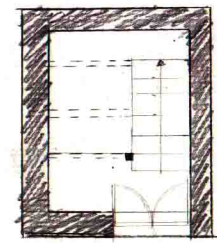
Η πρόσοψη κάθε πατητηριού έχει ένα μεγάλο τοξωτό παράθυρο. Στους δυο εσωτερικούς τοίχους (μεσότοιχους) υπάρχουν ορθογώνια παράθυρα για να επικοινωνούν οι ληνοβάτες. Στο βόρειο και νότιο εξωτερικό τοίχο υπάρχουν μικροί αεραγωγοί για να αερίζονται τα κρασοστάφυλα.

Τα πατητήρια είναι κτισμένα σε τέτοιο σημείο ώστε το ανατολικό μέρος τους είναι στο ίδιο επίπεδο με το έδαφος.

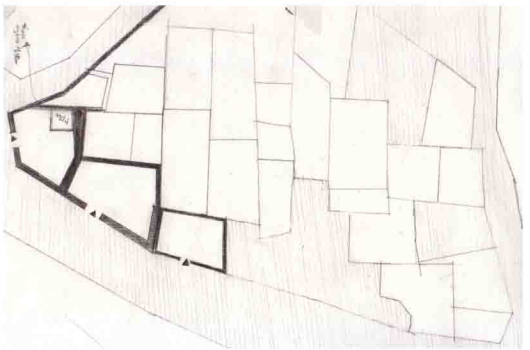
Στις κατοικίες του οικισμού είναι εμφανής η ανάμειξη της ιστορίας του, προβάλλοντας στοιχεία της ενετικής αλλά και της τουρκικής περιόδου.

ΤΥΠΟΛΟΠΙΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

Το μεγαλύτερο ποσοστό των κτιρίων είναι κατοικίες. Οι κατοικίες του οικισμού στην πλειονότητα τους είναι **ισόγειες**, παρατηρούνται ακόμη **διώροφες** είτε μονόχωρες είτε δίχωρες με είσοδο στο ισόγειο αλλά και στον όροφο μέσω μιας εξωτερικής σκάλας.

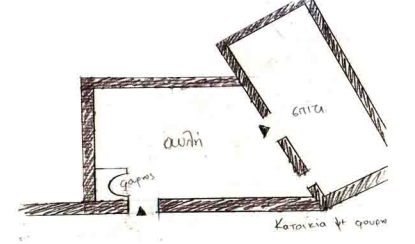

ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΔΙΩΡΟΦΗ ΜΕ ΣΚΑΛΟΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΤΟ

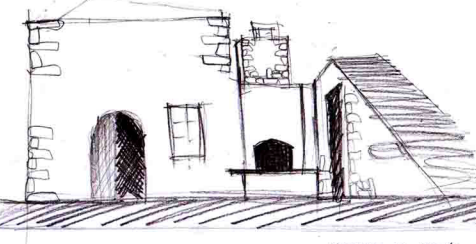

Αμυντική αρχιτεκτονική

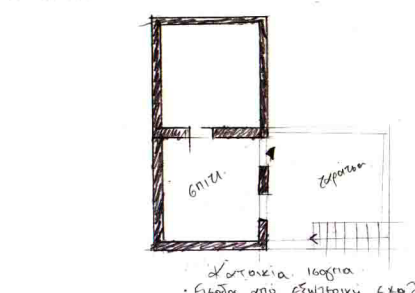
Οχυρωματική κατοικία με περίβολο (ψηλό πέτρινο τοίχο)

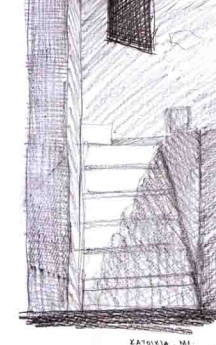
Κατοικία με είσοδο από εξωτερική σκάλα

Κατοικία με περίβολο

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ - ΕΙΣΟΔΟΣ ΑΠΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΚΑΛΑ

ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΜΕ ΠΕΡΙΒΟΛΟ

Πυργοκατοικία

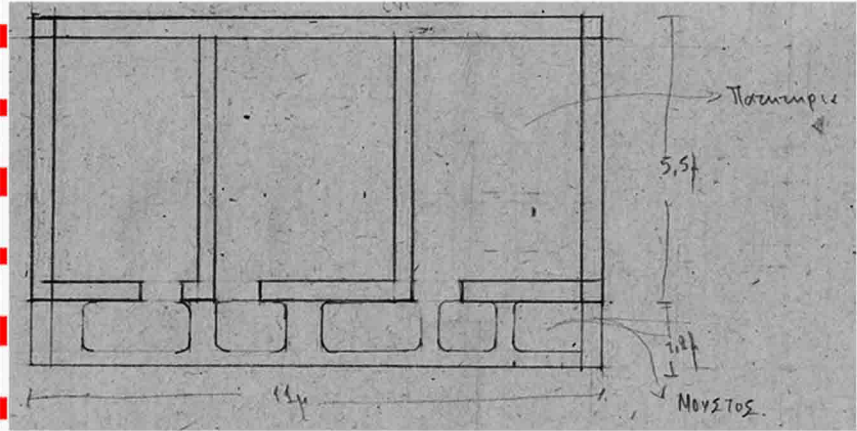
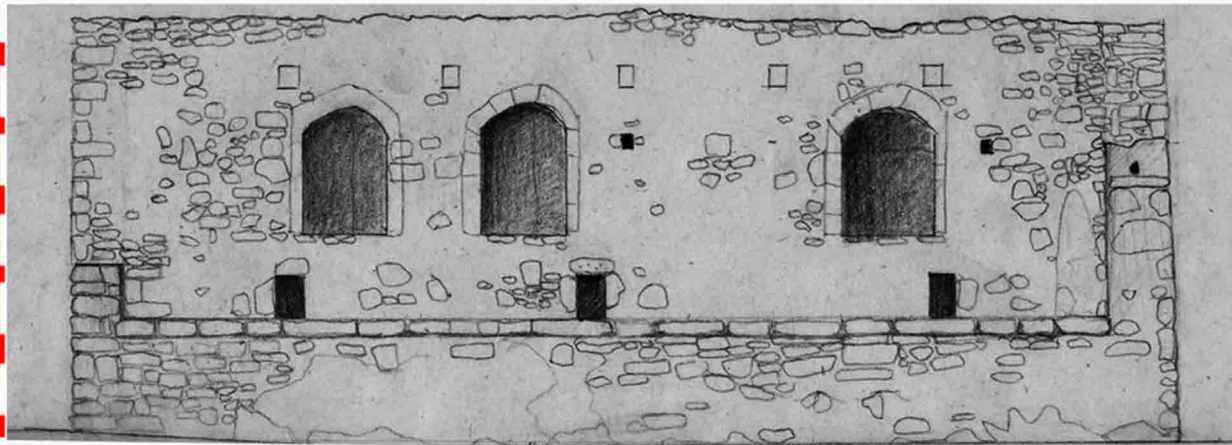
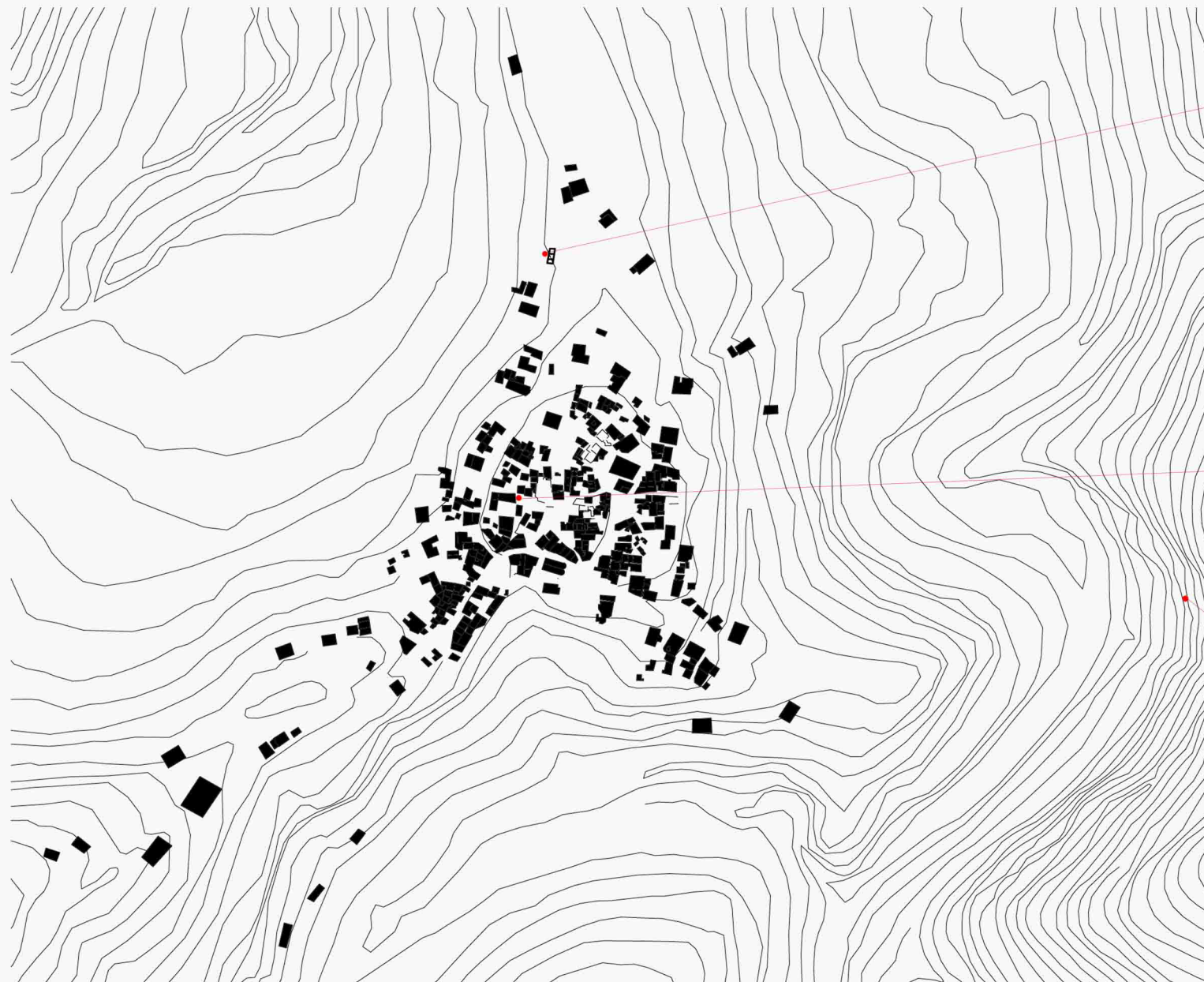
Ο πύργος της οικογένειας Foscolo, όπου σήμερα διατηρείται το ισόγειο του ανήκει στην τυπολογία της οχυρωματικής κατοικίας.

Φαράγγι Αγίας Αναστασίας

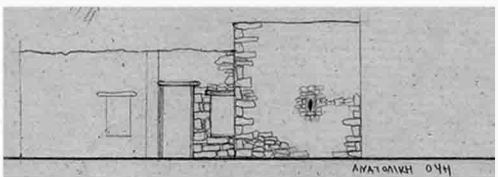
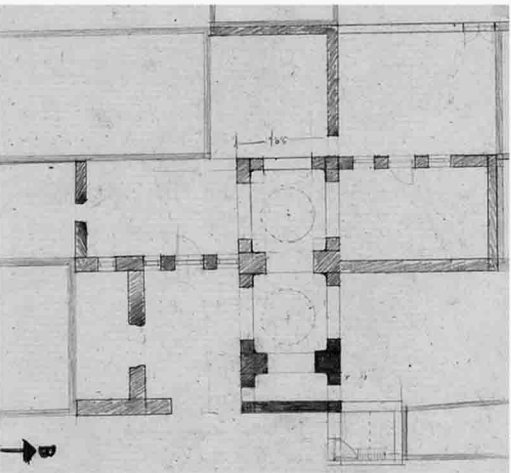
Το Φαράγγι της Αγίας Αναστασίας ξεκινάει από το Καινούργιο Χωριό Πεδιάδος (υψόμετρο 160μ) και καταλήγει στις Γούρνες. Το όνομα του το παίρνει από τον σπηλαιώδη ναό της Αγίας Αναστασίας που βρίσκεται κοντά στην είσοδο του. Η βλάστηση του περιορίζεται σε μικροδάφνες, ενώ τα τοιχώματα του σε αρκετά σημεία στενεύουν. Η κατάβαση του φαραγγιού απαιτεί περίπου 3 ώρες.

ΣΗΜΕΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ

Ενετικά πατητήρια

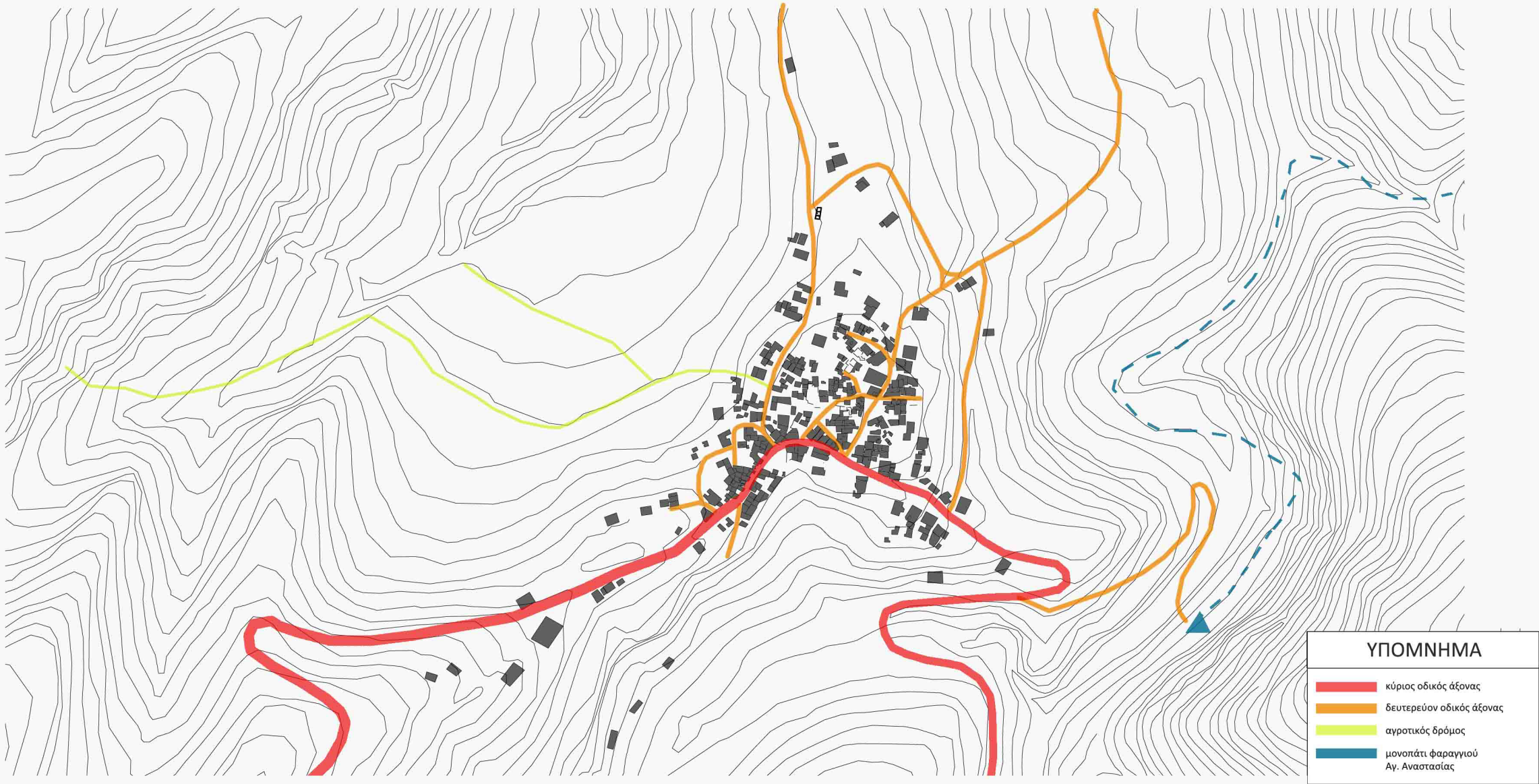
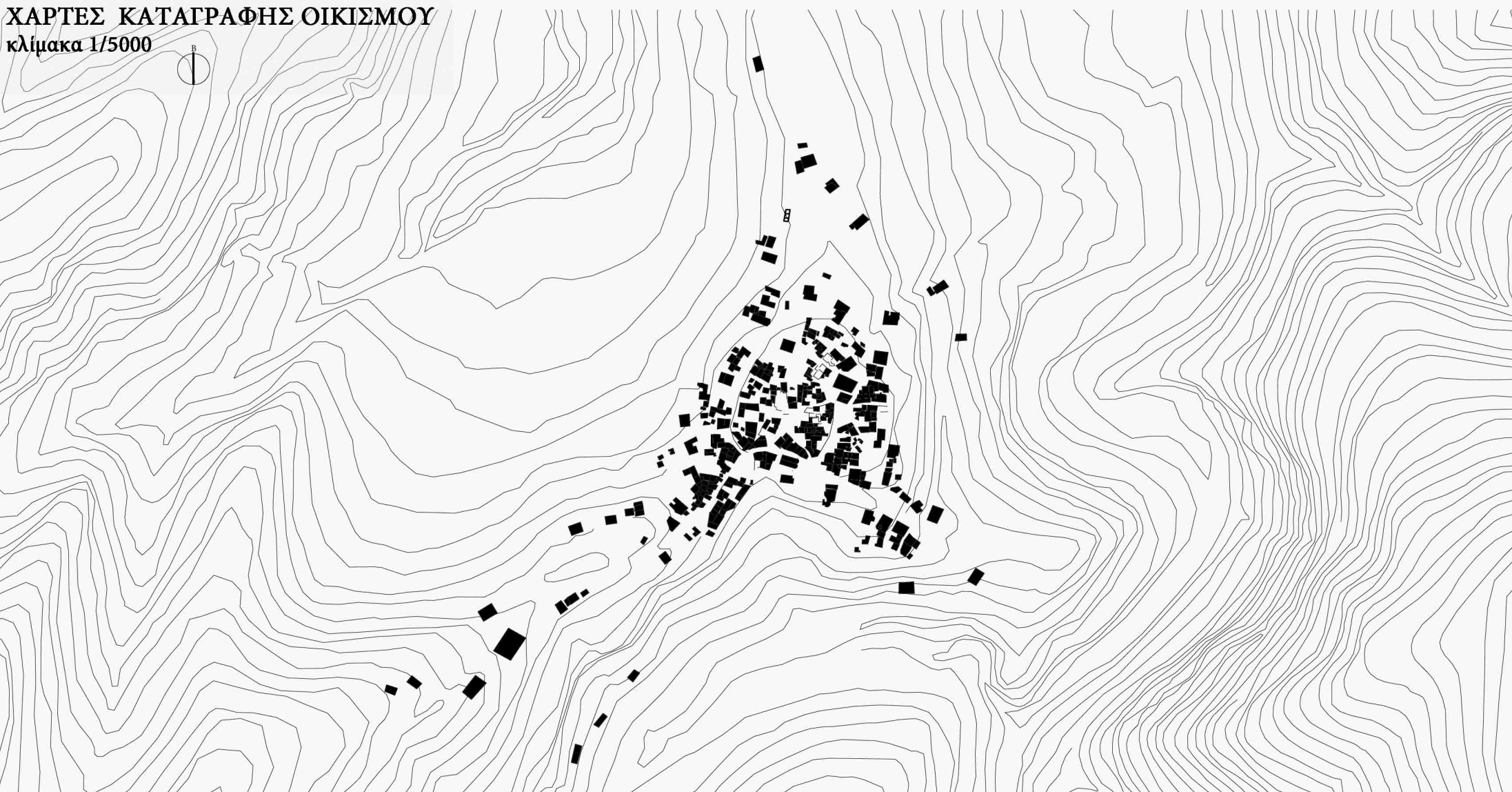

Ενετικός Πύργος οικογένειας Foscolo

Σπηλαιώδης ναός Αγ. Αναστασίας

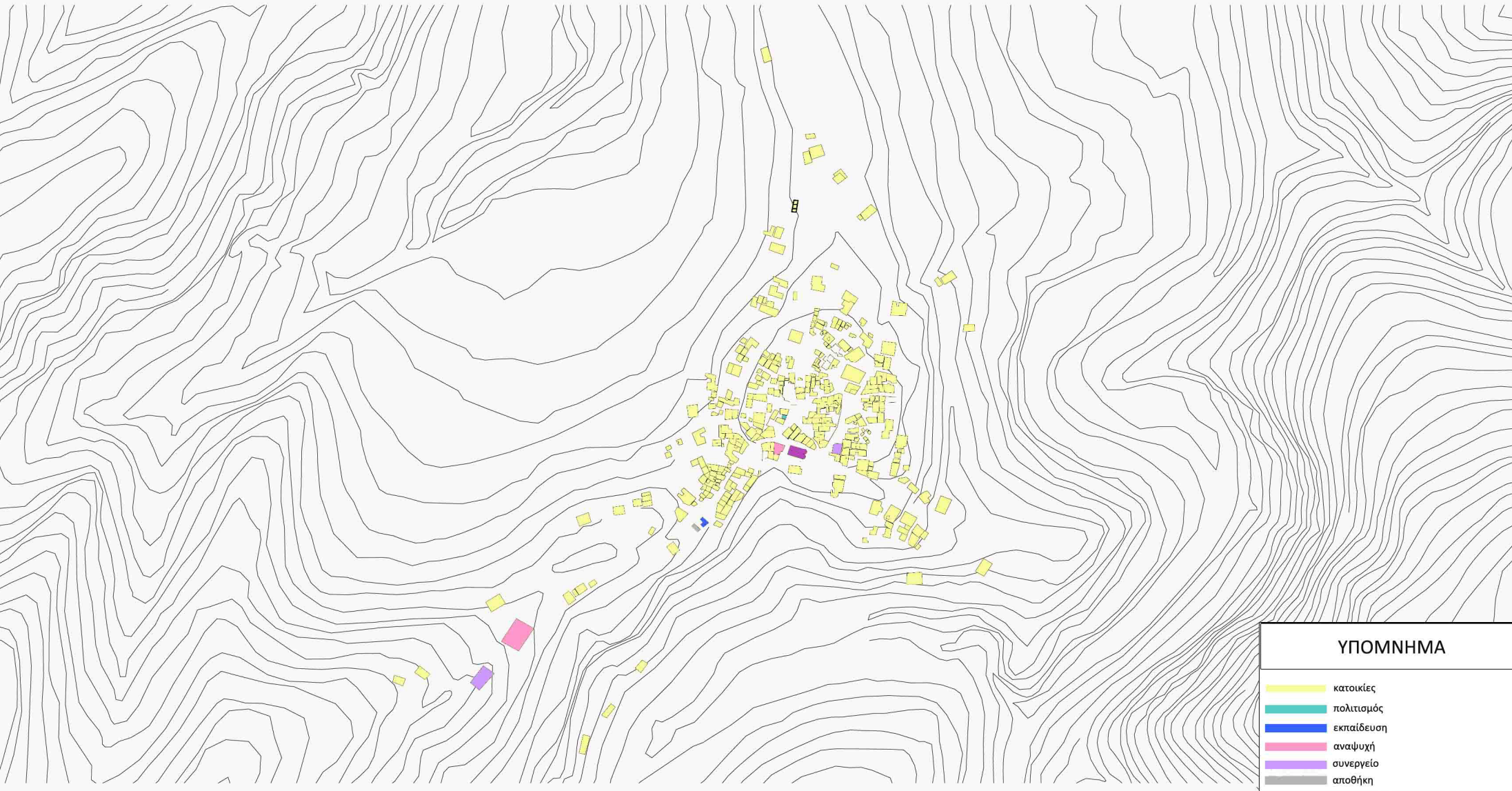
ΧΑΡΤΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ
κλίμακα 1/5000

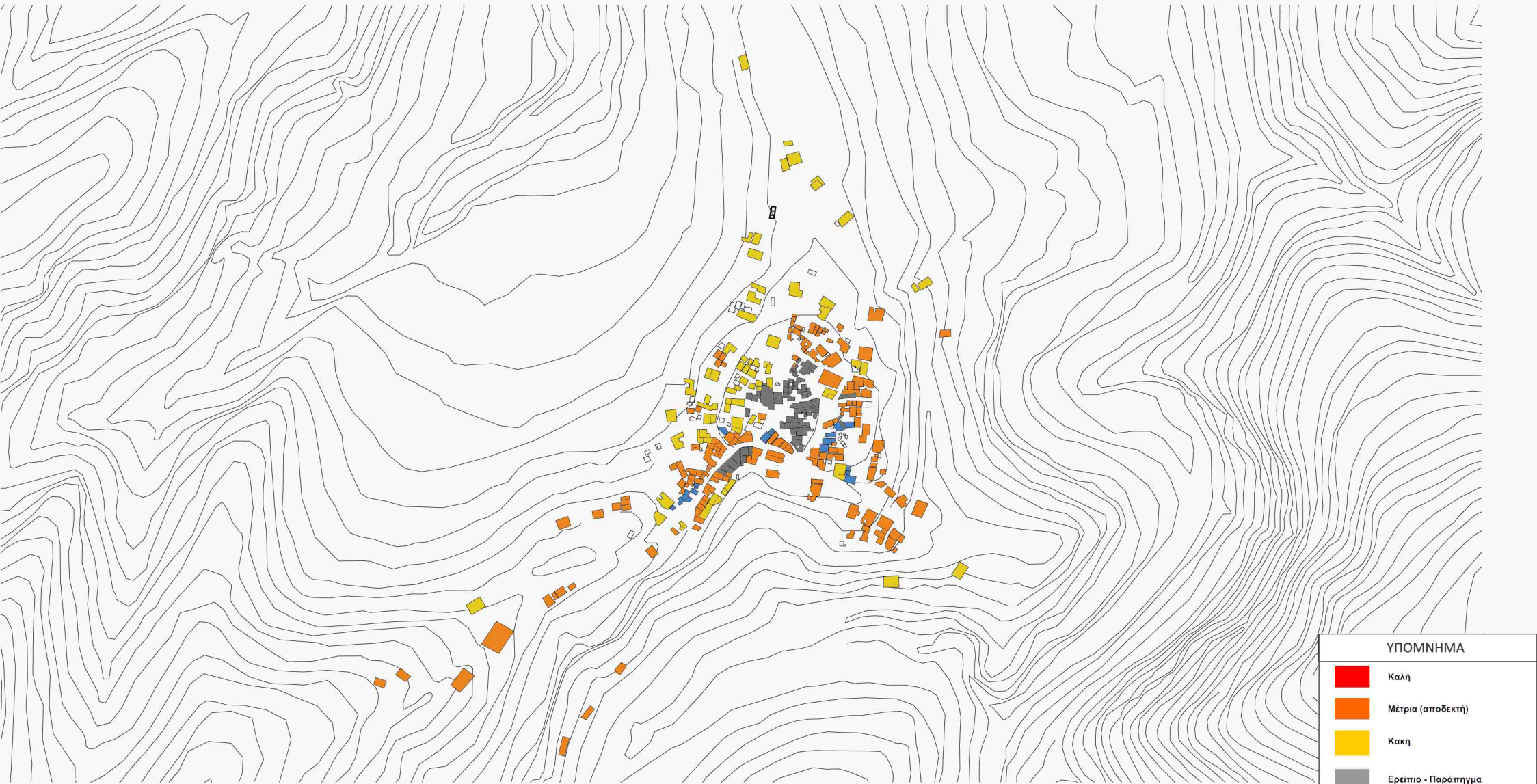
οδικά δίκτυα

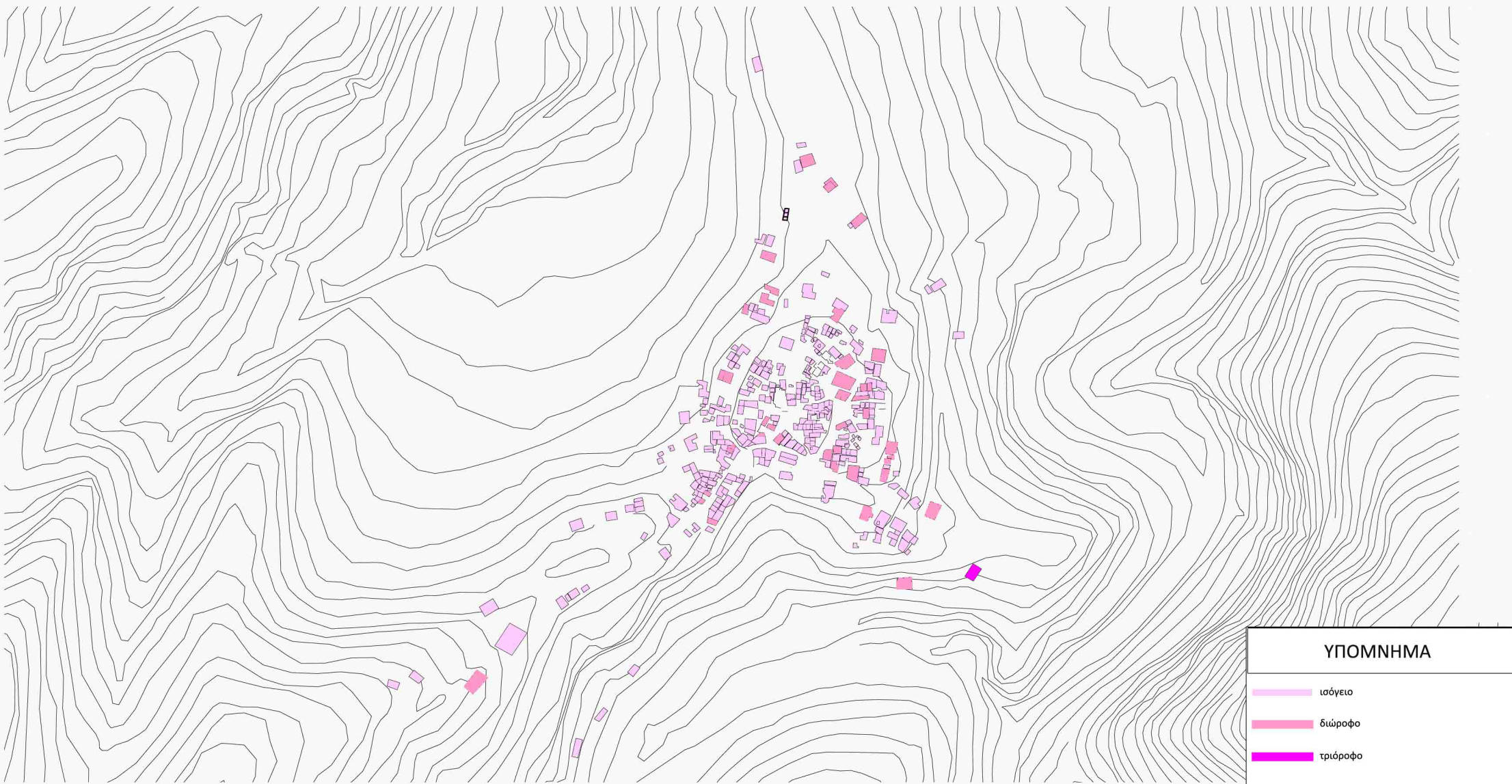
χρονολόγηση κτιρίων

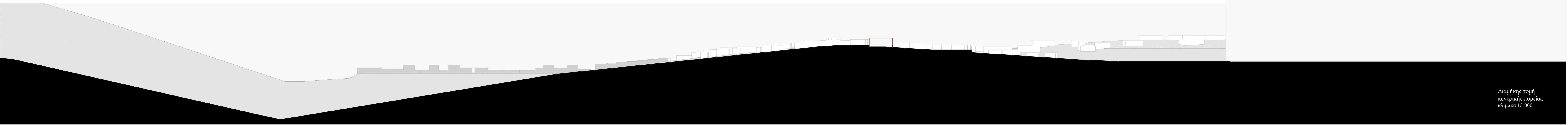
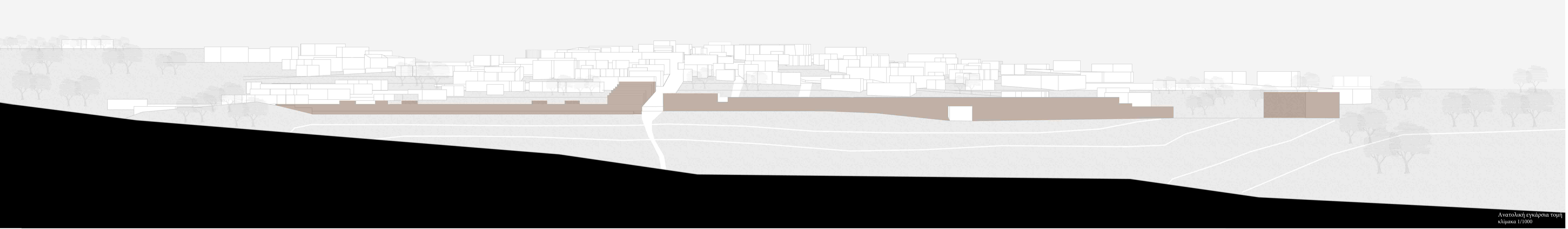
χρήσεις κτιρίων

κατάσταση κτιρίων

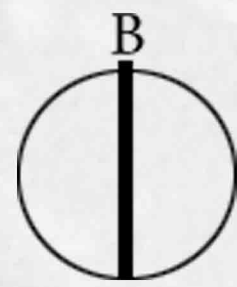

ύψη κτιρίων

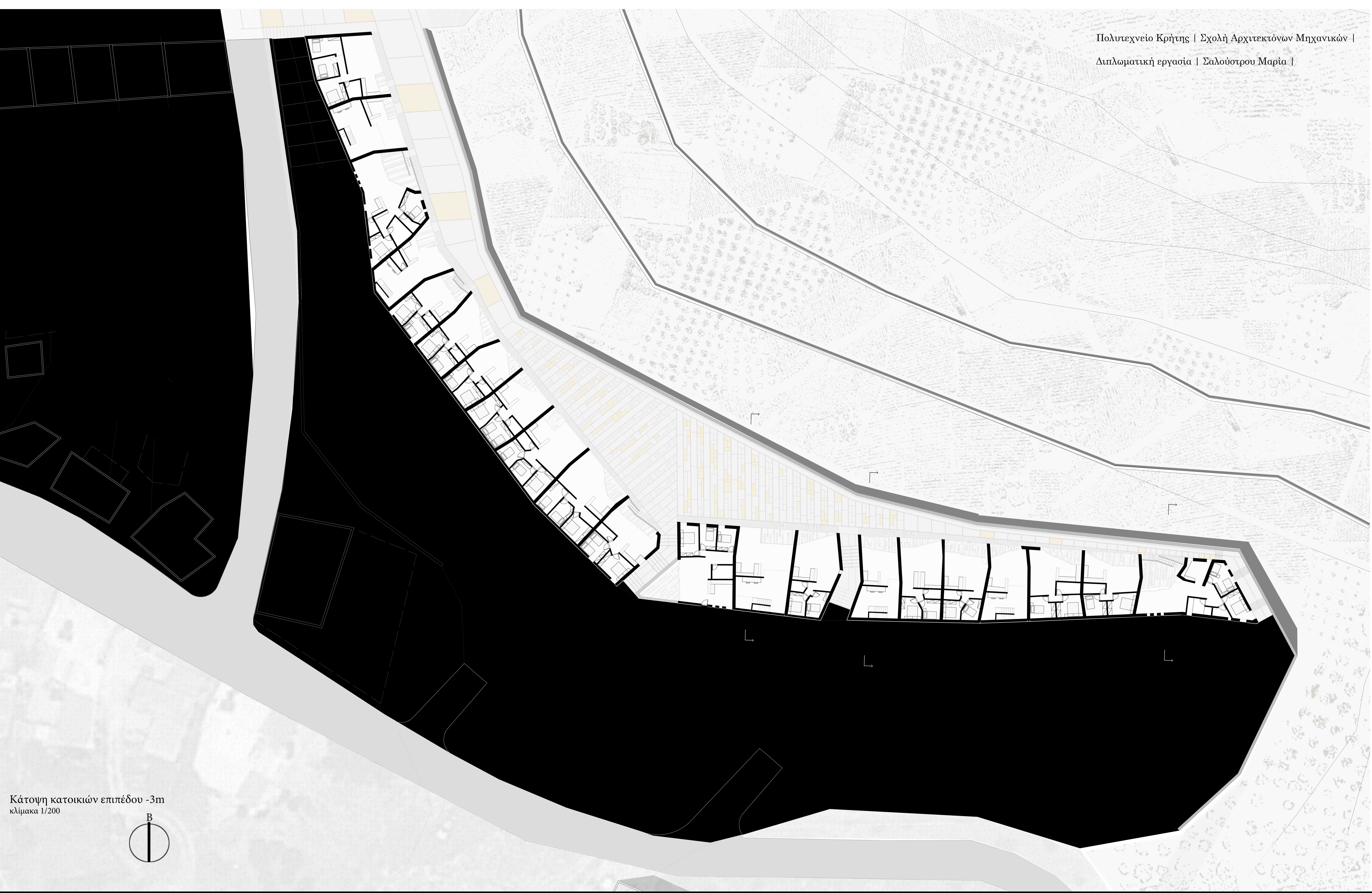

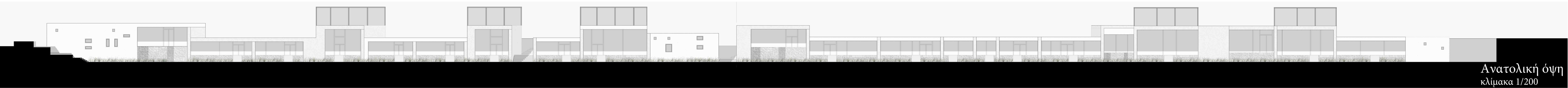
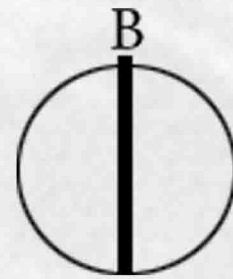
Κάτοψη κατοικιών επιπέδου +3m
κλίμακα 1/200

διαμήκης τομή κατοικιών
κλίμακα 1/200

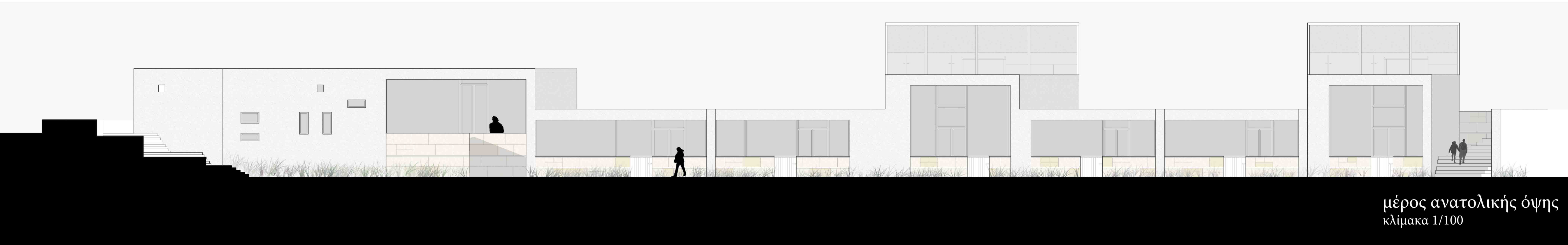
Κάτοψη κατοικιών επιπέδου -3m
κλίμακα 1/200

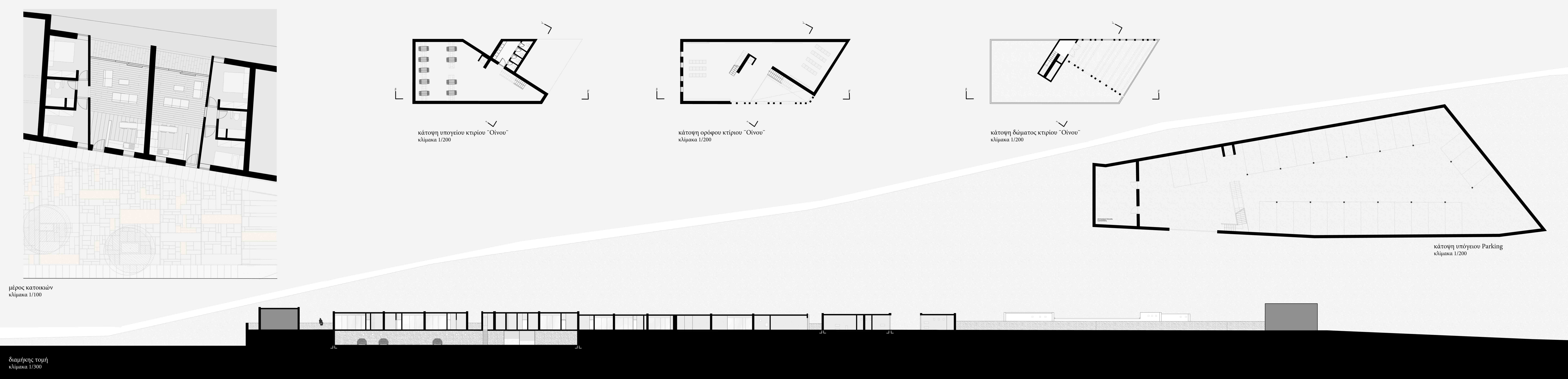
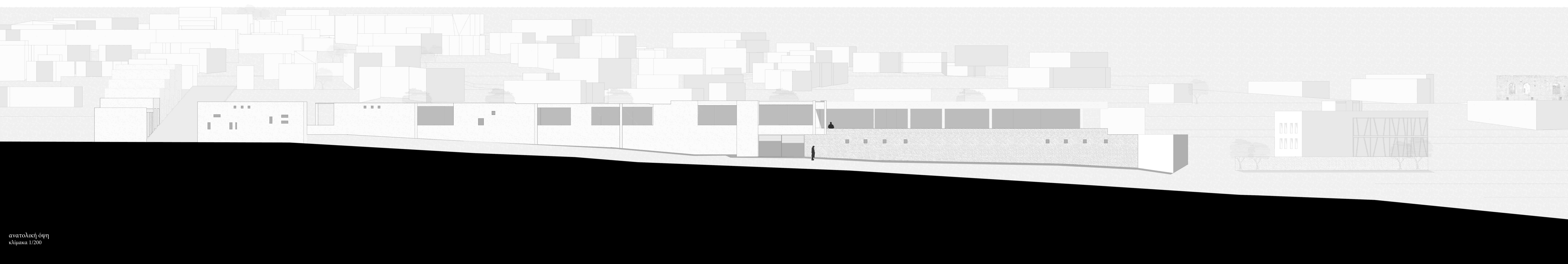
Ανατολική όψη
κλίμακα 1/200

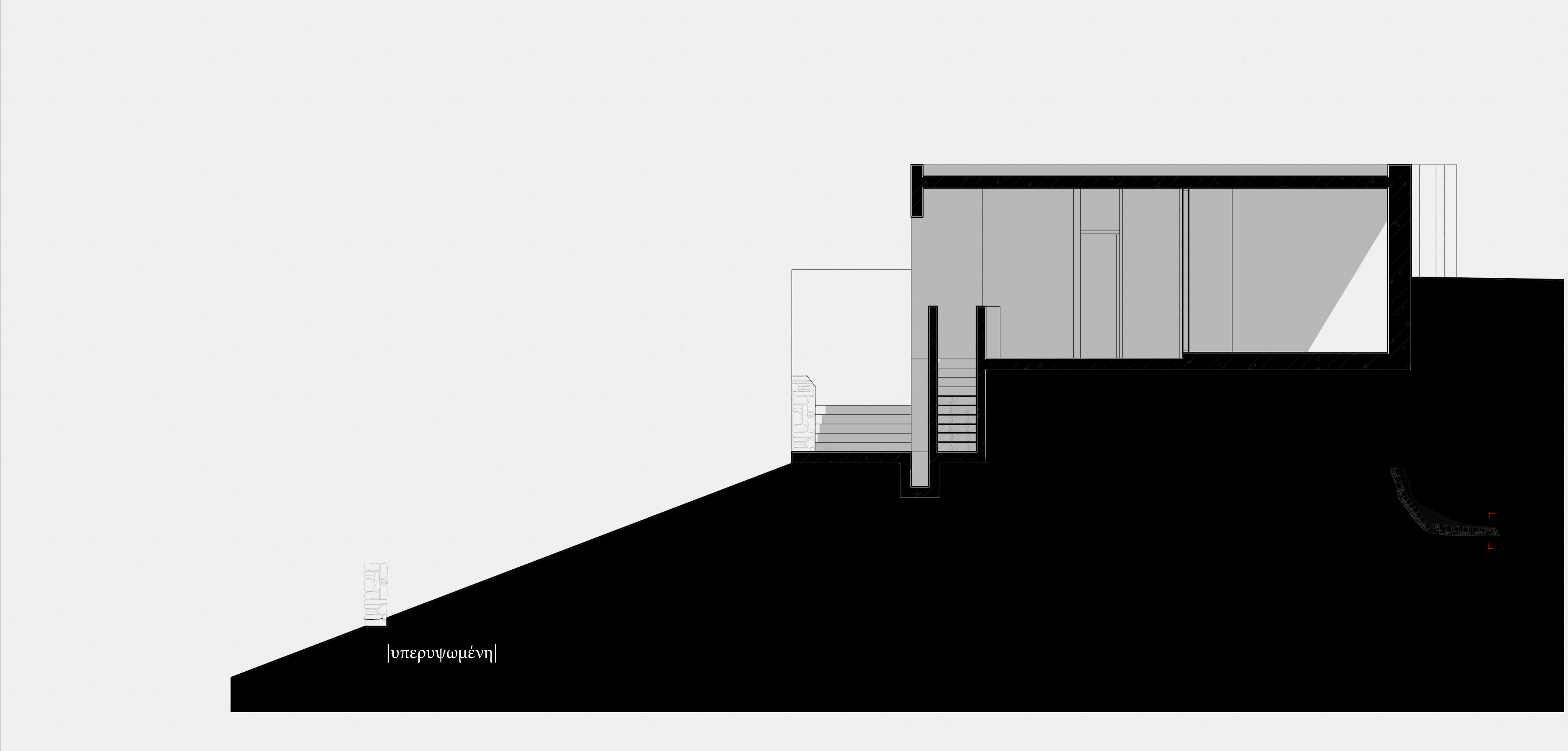
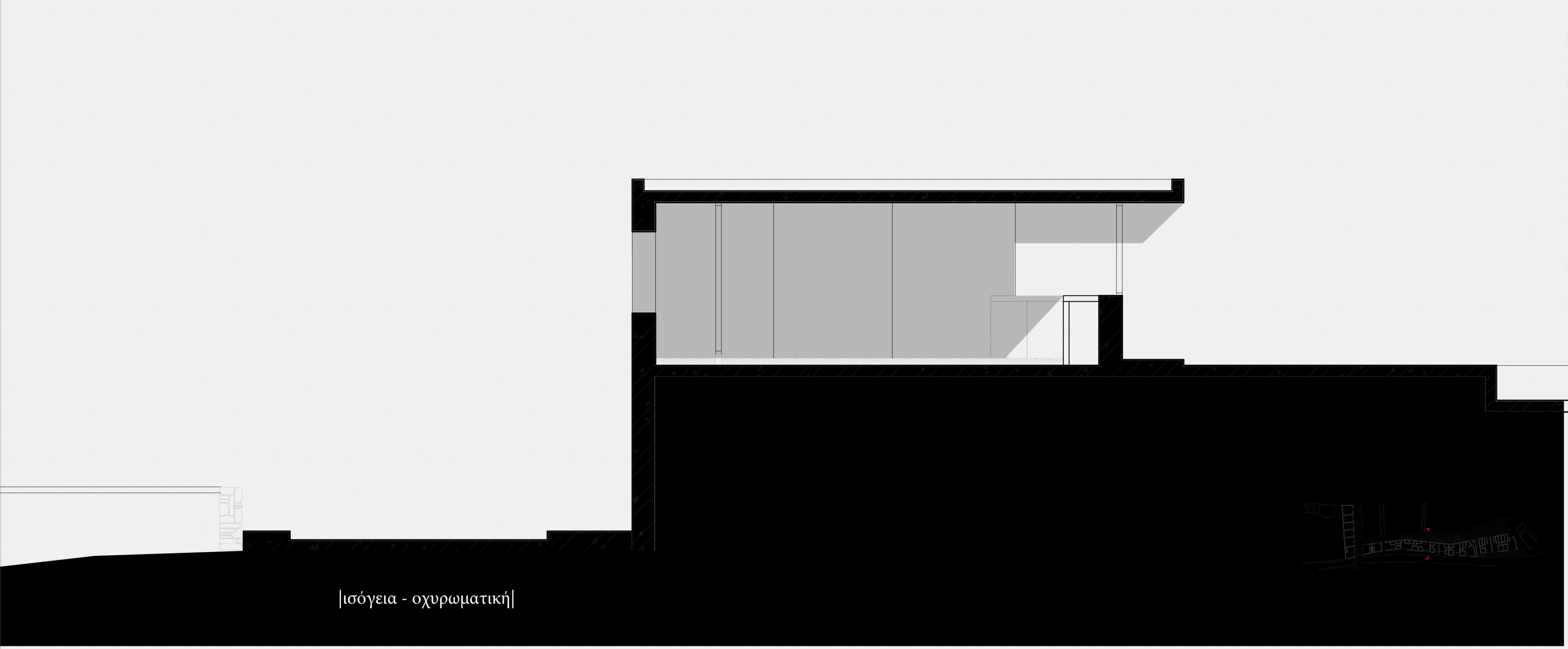
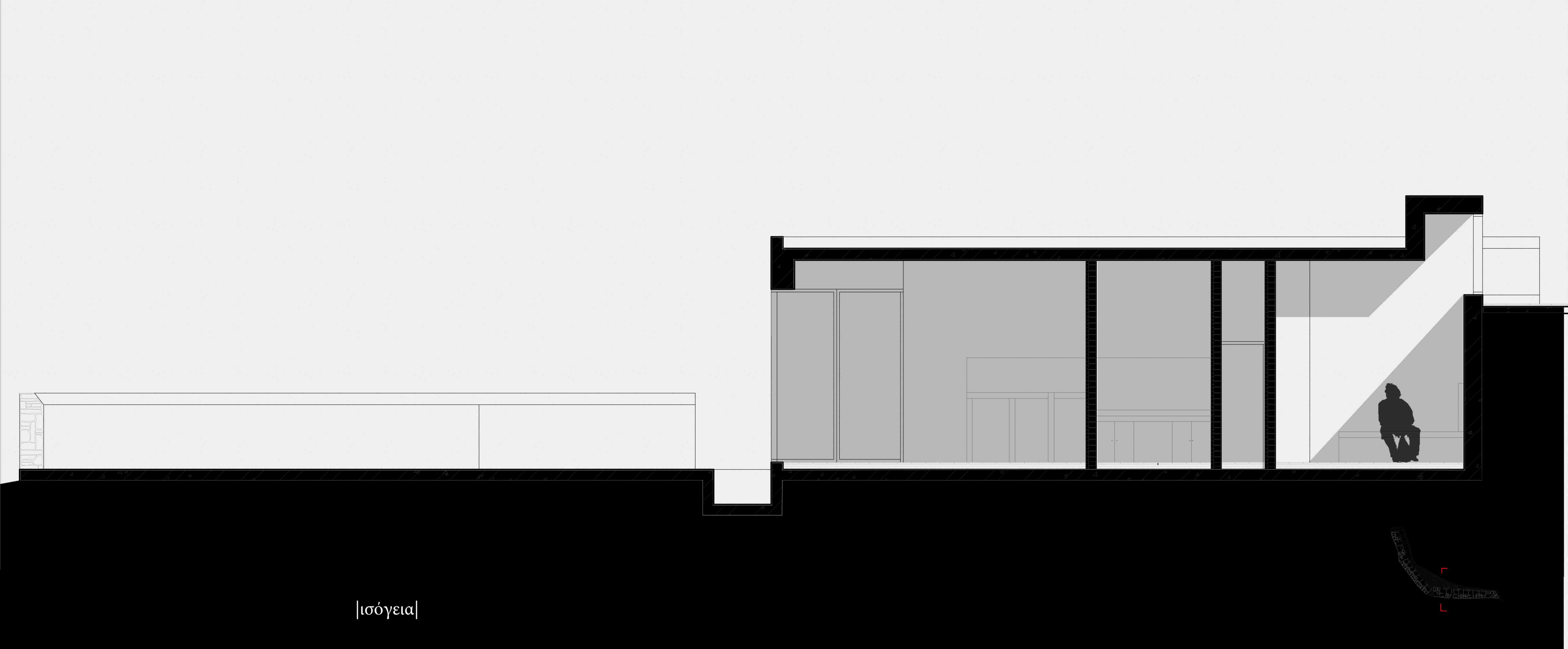

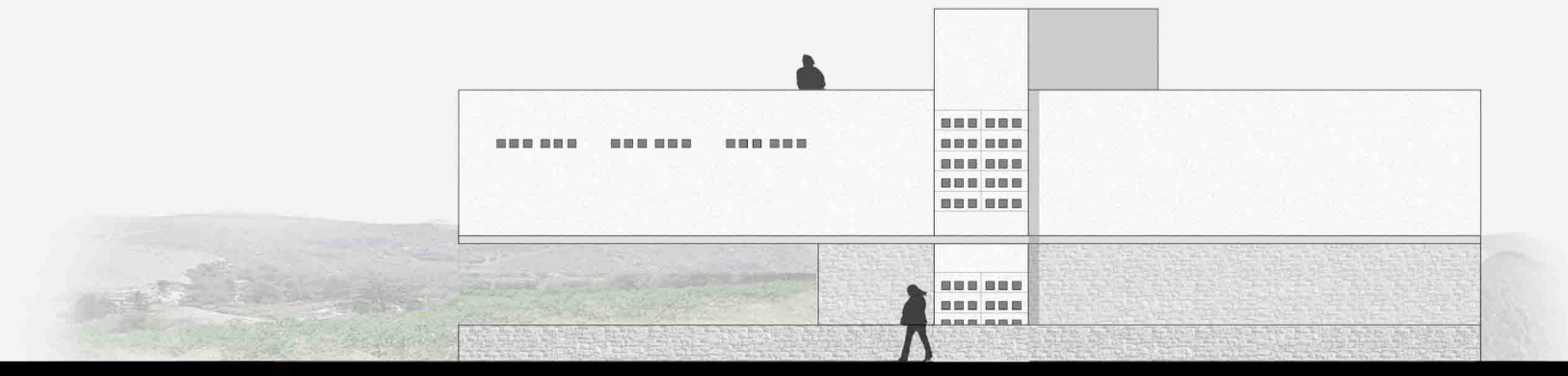
Δυτική όψη
κλίμακα 1/200

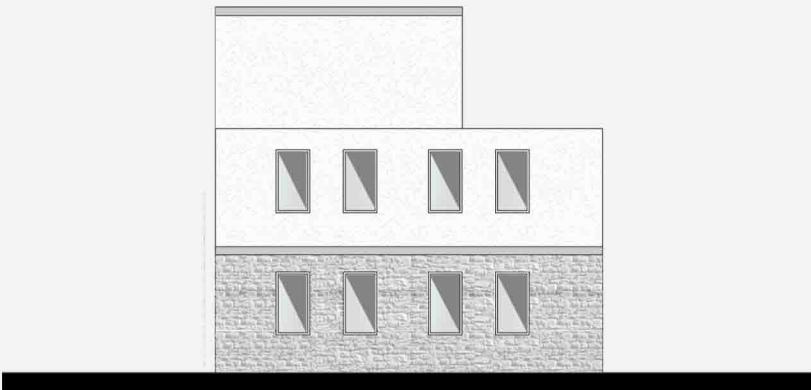
μέρος ανατολικής όψης
κλίμακα 1/100

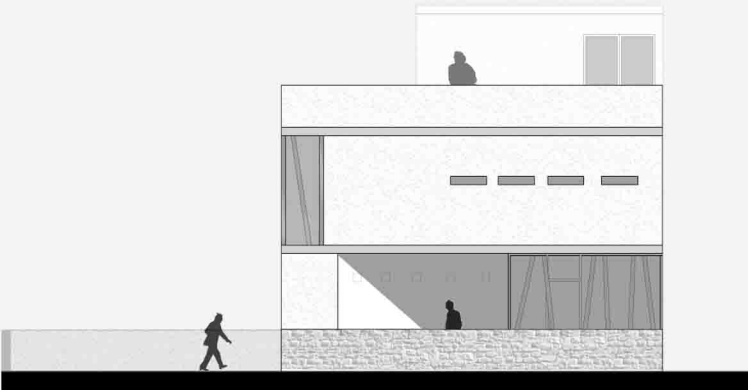

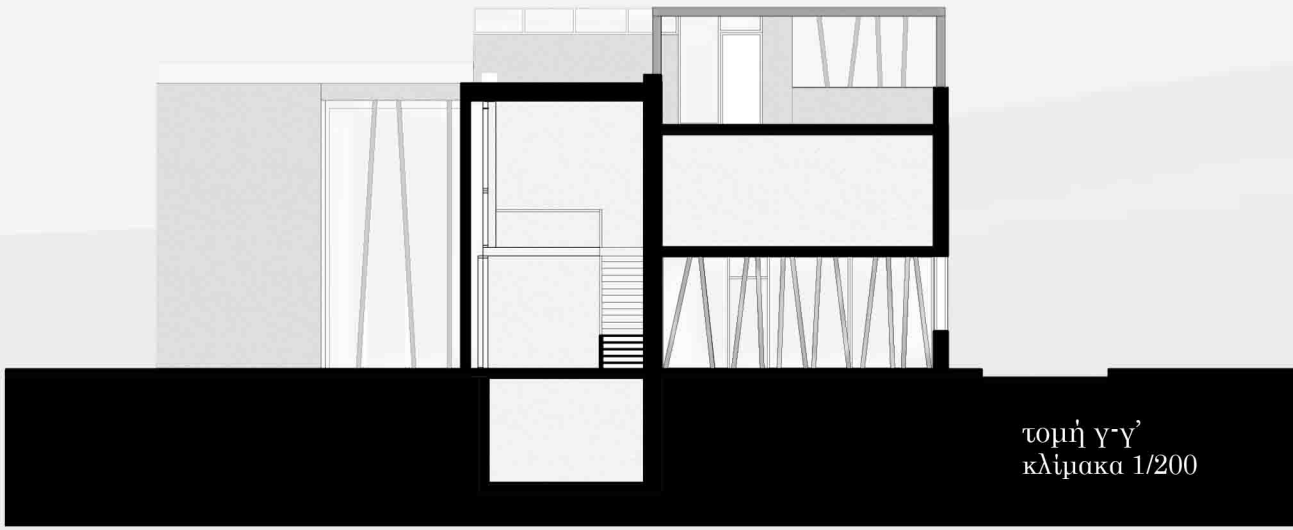
δυτική όψη

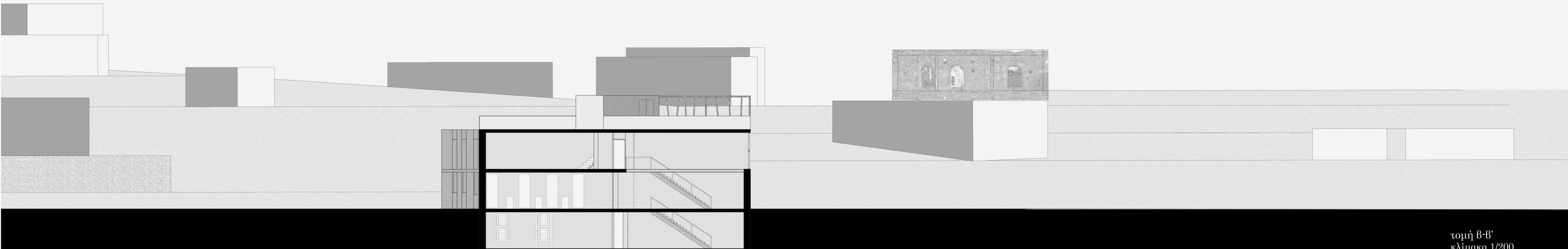
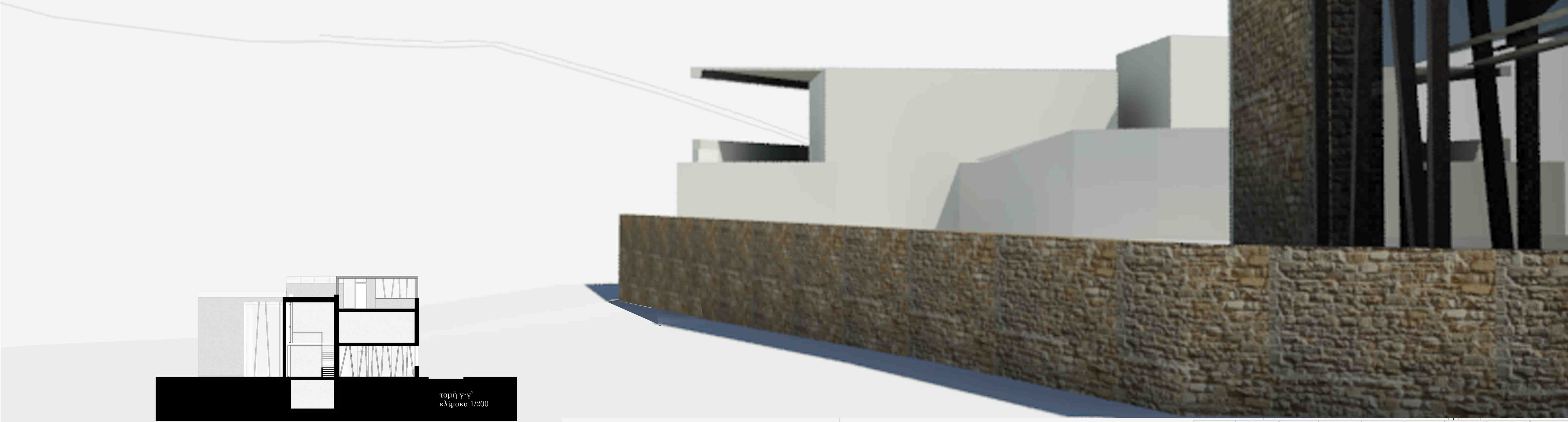
βόρεια όψη

νότια όψη

τομή γ-γ'
κλίμακα 1/200

τομή θ-θ'
κλίμακα 1/200

Λιθοριπή
Ντρανός
Υγρομόνωση (αμελητέο πάχος)
Θερμομόνωση (5εκ.)
Τοίχείο
Σοβάς (2εκ.)

Ανοξύδωτος αγωγός αποστράγγισης

Πλάκες Δαπέδου
Τσιμεντοκονία (2εκ.)
Υγρομόνωση (αμελητέο πάχος)
Ελαφρομπετόν (7εκ.)
Θερμομόνωση (5εκ.)
Οπλισμένο Σκυρόδεμα
Σοβάς (2εκ.)

Σενός
Ψευτόκασα

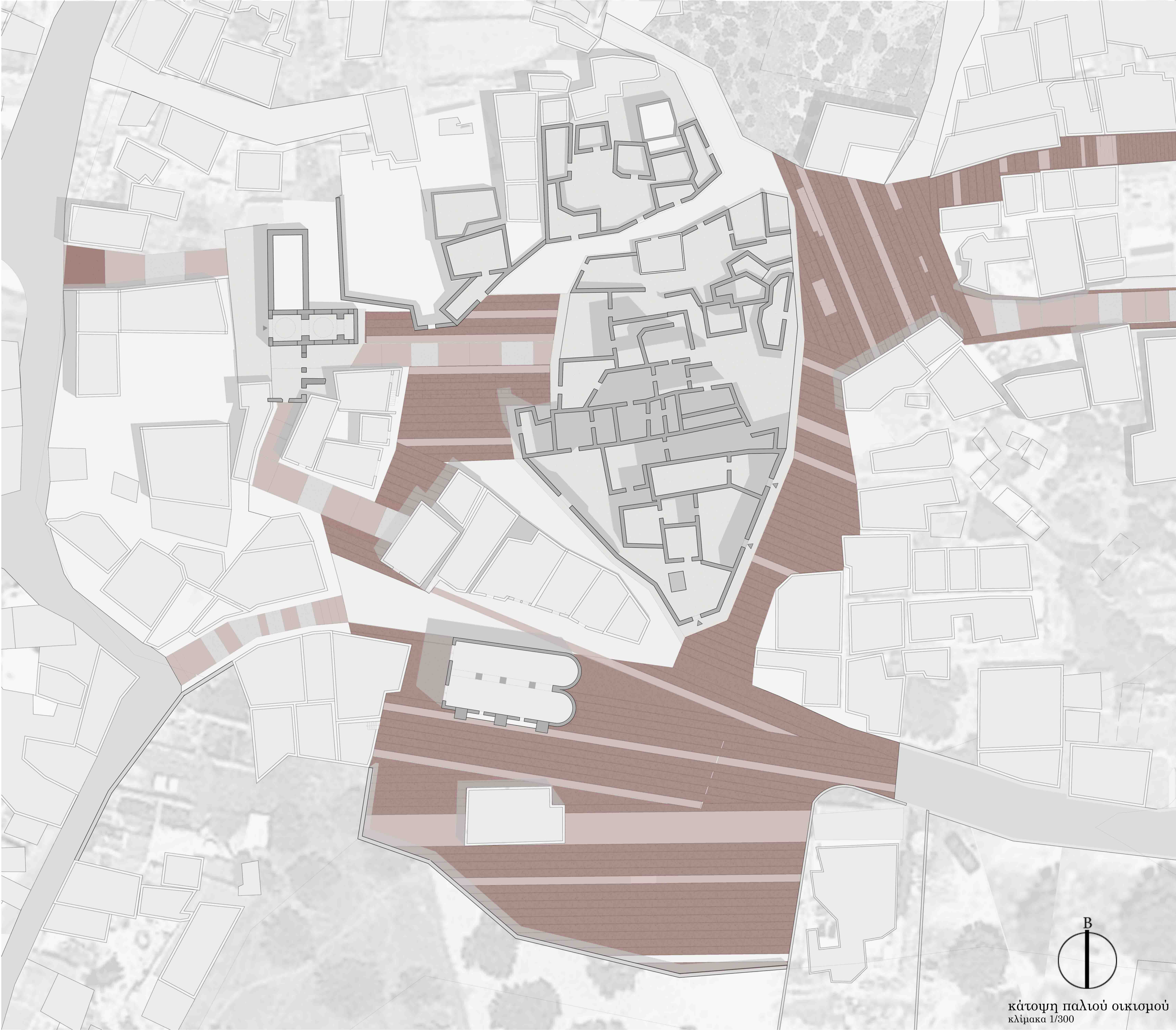
μεταλλικό υποστύλωμα

Πλάκες Δαπέδου
Τσιμεντοκονία (2εκ.)
Ελαφρομπετόν (5εκ.)
Οπλισμένο Σκυρόδεμα
Σοβάς (2εκ.)

Στεγανοποιητικό Διείσδυσης
αγκύρωση υποστυλώματος σε μπετόν

Πλάκες Δαπέδου
Τσιμεντοκονία (2εκ.)
Υγρομόνωση (αμελητέο πάχος)
Εξομάλυνση (5εκ.)
Οπλισμένο Σκυρόδεμα
Θερμομόνωση (5εκ.)
Μεμβράνη Πολυαιθυλενίου (αμελητέο πάχος)
Λιθοριπή

τομή οικοδομικής λειτουργίας
κλίμακα 1/20

άποψη οικισμού από το χωριό, Γάλιπε